

TORONTÁL

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiliteva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Félévre . . . 150 D	
	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délután		

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

A kisentente fellépése a bécsi kommunista központ ellen.

Bécs, máj. 4.

Jól informált helyről eredő jelentés szerint, a kisentente államai együttes fellépésben tiltakoznak az osztrák kormánytól a kommunisták bécsi központjának működése miatt. A szófiai merénylettel kapcsolatban lefolytatott vizsgálat kétsége-

lenül beigazolta, hogy a kommunisták bécsi központja az egész Balkánt aláaknázó működést fejt ki. A kisentente államai követelni fogják az osztrák kormánytól, hogy a kommunista propaganda központ működését gátolja meg.

Smith Magyarország pénzügyi főbiztosa egy év múlva távozik.

Newyork, máj. 4.

Smith, Magyarország pénzügyi főbiztosa, aki most tudvalevőleg Washingtonban időzik, a napokban fogadta a sajtó munkatársait, akiknek működéséről tartott előadást. Smith kijelentése szerint, Magyarország szanálása a legjobb me-

derben halad. Ezt bizonyítja az a tény, hogy a magyar valuta és gazdasági helyzet hat hónap óta stabil. Jövő terveiről kijelentette Smith, hogy május 6-ikán tér vissza Magyarországra, még egy évig marad Magyarországon és akkor kérni fogja fölmentését.

Levegőbe akarták röpiteni a bolgár szobranjet.

Szófia, máj. 4.

A bombamerénylet pörében a tegnapi tanúkihallgatások során olyan vallomások hangzottak el, hogy a merénylők a szobranje ellen is

bombamerényletet akartak elkövetni. Tervük ugyanis az volt, hogy az ellenzék kivonulása után levegőbe röpitik a szobranjet.

Szubotity Ninko — a szkupstina alelnöke.

Az ellenzék szavazás előtt kivonult az ülésteremből.

Beograd, máj. 4.

A nemzetgyűlés mai ülését délelőtt fél tizenkét órakor nyitotta meg Palacsék alelnök

A különféle formalitások elintézése után Maikity Koszta radikális képviselő interpellált érdekes ügyben. Maikity kijelentette, hogy Korosec Anton klerikális képviselő megsértette a szerb népet és államot, mert a klub ciril feliratát letepte. A történetekért elégtételt kért.

Az elnöklő Palacsék házalelnök válaszolt a felszólalónak és kijelentette, hogy meggyőződött az említett eljárásról, amely nem volt méltó egy országgyűlési képviselőhöz. A jövőben hasonló esetet szigorúan meg fog büntetni.

Korosec úgy az interpelláció, mint a válasz ideje alatt néma és higgadt maradt, mintha nem is róla lett volna szó.

Agatonovity felvilágosítást kért a kereskedelemügyi minisztertől, hogy miért nem válaszol a dohány interpellációjára.

Palacsék házalelnök válaszolt a beszédére és megnyugtatta Agatonovityot, hogy idejében választ fog kapni interpellációjára.

A dohánykérdés körül keletkezett zajos vita során Szretykovity (rad.) odakiált Agatonovity felé:

Maga „schneider“, nem ért a dohányhoz.

A szkupstina ezután bizottságot választott a görög keleti szerb egyházról szóló törvényjavaslat megvitatására, amelynek dr. Janity Vója lett az elnöke.

Áttérve a ház alelnökének megválasztására,

az ellenzék kivonult az ülésteremből.

Százötvenhét szavazatot adtak le, ebből 148 dr. Szubotity Ninkóra, egy Jovánovity Ljubára, egy Dragovity Milutinra esett, hetet pedig üresen adtak be.

A ház alelnöke tehát Szubotity Ninkó dr. lett.

A nemzetgyűlés legközelebbi ülését május 10-ére, vagyis hétfő délelőtt tíz órára tűzték ki.

Csökkentik a Bánságban a községi tisztviselők létszámát.

Csak a rendszeresített állásban levő alkalmazottakat hagyják meg szolgálatban.

Becskerek, máj. 4.

Torontál-Temesmegye vezetősége több esetben megállapította, hogy egyes községekben olyan állásokat is töltöttek be, amelyek a községi szabályrendeletek szerint nincsenek rendszeresítve. Különösen adóügyi jegyzői, segédjegyzői, irnoki és kézbesítői állásokra neveznek ki nagyszámban reflektánsokat, amivel túlságosan megterhelik a községek háztartását.

A megye vezetősége az áldatlan rendszer megszüntetését határozta el és erre nézve most teszi meg az előkészületeket. A létszám feletti, vagyis nem rendszeresített állásokban lévő egyéneket, az egyes községek jelentésének beérkezése után, felmenti és elbocsátja a szolgálat-

ból és így megszünteti az érdekelt községek felesleges kiadásait.

A tervbevetett létszámapasztással kapcsolatosan Torontál-Temesmegye vezetősége körrendeletet küldött valamennyi bánsági község vezetőségéhez, amelyben jelentést kér arról, vannak-e a községben olyan állások betöltve, amelyek a fennálló szabályrendeletek szerint nincsenek rendszeresítve. A jelentést öt napon belül kell a megye címére elküldeni, amely a feles számban alkalmazott tisztviselők elbocsátására haladéktalanul előterjesztést tesz a belügyminisztériumnak.

A rendelet nem vonatkozik a rendkívüli munkaerőként alkalmazott tisztviselőkre, akik továbbra is állásban maradhatnak.

Szélesöd a politikában.

Beograd, máj. 4.

Pasity miniszterelnök két nap óta tartó betegeskedése folytán a politikai életben meglehetősen csöndesség uralkodik. A miniszterek közül néhányan tegnap meglátogatták a beteg miniszterelnököt a lakásán. A parlamenti klubokban és a szkupstinában is csak ma lesz egy kis élénkség, amelyet a szkupstina ma délelőttre egybehívott ülése fog okozni.

A szkupstina ma délelőtti ülésén választják meg az első házalelnököt a lemondott Uzunovity helyett, aki tudvalevőleg a kormány tagja lett.

A választást a radikálisok részéről nagy érdeklődéssel kísérik. A legnagyobb esélyei vannak az első alelnöki tisztségre dr. Szubotity Ninkának. Emlégetik azonban erősen dr. Sztanity Andra és Dragovity Milán nevét is.

A szkupstina mai ülésén választják meg a gör. keleti egyházzal szembe forduló törvényjavaslat megvitatásával foglalkozó bizottság tagjait.

A szkupstina ülése előtt a radikális-klub ülést tart, amelyen kijelöli az alelnöki tisztségre a klub jelöltjét, továbbá a gör. keleti egyházzal szembe forduló törvényjavaslatot megvitató bizottság tagjait is ugyancsak kijelöli.

A francia községi választások eredménye.

Páris, máj. 4.

A községi választásokon, amelyek tegnap zajlottak le, nemcsak hogy megmaradt az eddigi többség, hanem még meg is erősödött. A választásokon 49 régi szenátort választottak meg.

Előkészületek a községi választásokra.

Zágreb, máj. 4.

A közel jövőben megtartandó községi választások élénken foglalkoztatják a politikai köröket. Így tegnap Zágrebben több párt értekezletet tartott, amelyen megtárgyalták a választások előkészületeit.

Az ülések azonban mindenütt nagyon lanyhán folytak le. Így a demokraták gyűlésén alig jelent meg ötven-hatvan ember.

Európa legnagyobb pénzügyi kapacitása Beogradban.

Beograd, máj. 4.

Jozette Avenol, a Népek Ligája főtitkárának helyettese, aki az összes nemzetközi konferenciákon, mint pénzügyi kapacitás nagy szerepet játszott, tegnap Bukarestből Beogradba érkezett.

Jozette Avenol ma délelőtt meg fogja látogatni Pasity miniszterelnököt és Ninesity külügyminisztert.

TŐZSDE

Május 4.

Beograd. Berlin 1480, Wien 0876, Budapest 0875, Bukarest 2880, Genf 1204, London 301, Milano 255-75, Newyork 62-17 $\frac{1}{2}$, Szaloniki 106.

Zürich. Berlin 122 $\frac{3}{4}$, Budapest 72 $\frac{1}{4}$, Newyork 517, Milano 2130, Prága 1530, Bécs 72 80, Varsó 99-30, Szófia 377 $\frac{1}{4}$, Bukarest 327 $\frac{1}{4}$, Beograd 835, London 2505 $\frac{1}{2}$, Páris 2708 $\frac{1}{2}$.

Budapest. A gabonátőzsde lanyha. Buza 522, rozs 460, takarmányárpa 350, zab 220, tengeri 247 $\frac{1}{2}$.

A munkásszaktanács a munkásbiztosítás kiterjesztéséért.

Beeskerek, máj. 4.

A beeskereki munkásszaktanács a Klub-kávéházban tartott ülésén részletesen foglalkozott a bánási kereskedelmi és iparkamara legutóbbi beadványával, amelyben a munkásbiztosítás kiterjesztésével foglalkozva, arra kéri a szociálpolitikai minisztériumot, hogy az előregedés és munkaképtelenség esetére való biztosítás járulékaiknak fedezéséről gondoskodják oly módon, hogy ne jelentse a munkaadók újabb megterhelését.

A szaktanács ezzel kapcsolatosan egy határozatot, hogy ugyancsak beadványt intéz a szociálpolitikai minisztériumhoz és arra kéri, hogy június elsején feltétlenül léptesse életbe előregedés, munkaképtelenség és elhalálozás esetére a munkásbiztosítást és ne vegye figyelembe azokat a memorandumokat, amelyek a munkásbiztosítás kiterjesztése ellen óvást emelnek. A munkásbiztosítási törvény 209-ik pontjának életbeléptetése — mondja a beadvány — nagy fontossága a munkásszaktanács névére és bevezetése a munkásvédelem szempontjából figyelemre méltó haladást jelent.

Riport a régi Beeskerekről.

1895 máj. 4.

Mint minden évben, ezuttal is ünnepélyesen ülték meg a tűzoltók védsszentjüket, Szt. Flórián napját. Reggel díszmenetben vonultak a templom elé, ahol misét hallgattak.

A színházban ma Hahnel Aranka jutalomjátékaiként játszik Almássy Tihamér: Két év múltán című vígjátékát.

1905 máj. 4.

Két érdemes polgártársunk halt meg e napon. Az egyik halott Holtaender Ignác 84 éves magánzó, a másik Masanszker Ödön 34 éves könyvelő.

A gör. kel. hitközség tegnap közgyűlést tartott, amelyen egyházigazdónokká Gligorovity Jánost választották meg.

Gyorgye herceg beteg. Beográdi lapok írják, hogy Gyorgye herceg súlyosan megbetegedett. Az udvar a beljei kineztári birtokot jelölte ki tartózkodási helyül, ahová Gyorgye herceg egy szakorvos kíséretében tegnap utazott el.

A budapesti községi választások. A budapesti községi választásokat mint már jelentette a Torontal, a szavazólapok aláírása miatt elhalasztották. A választások végleges időpontjául most május 21. és 22-ikét tűzték ki.

Lemondott a francia bank kormányzója. A francia bank kormányzója, Robineau a legutóbbi idők pénzügyi zavarai miatt lemondott tisztségéről.

Nagy vihar a Bácskában. Noviszádról jelentik, hogy ott tegnap nagy felhőszakadás volt sűrű villámlással és menydörgéssel. A villám belesapott a telefonvonalba és megrongált néhány vasuti vonalat is. A megsérült vonalakat már helyre is állították.

A bánási ipartestületek konferenciája.

Kikinda, május 3.

A bánási iparosszövetség a beeskereki kereskedelmi és iparkamara bevonásával, Kikindán tegnap tartotta III. konferenciáját, amelyen megjelentek: Jankovity Koszta kereskedelmi és iparkamara elnök, Berberszki Nikola alelnök, Sztanojlovity Sándor titkár, Lékiy Bozso kam. tag, Sztanojlovity Milán beográdi iparkamara elnök, Fürth Albert, a Központi Ipartestületek titkára, Radovanovity Pávle, dr. Hajduk Velykovity, a város nevében a távollévő Tabakovity Miklós polgármester helyett, dr. Belanity Márkó városi főügyész, Veszelinov Bozsidár vár. főjegyző és Lepadát Milivoj rendőrfőkapitány.

A konferenciát 8 órakor előzetes értekezlet előzte meg, amelyen Petrovity Sándor kikindai ipartestületi elnök elnökölt. Az értekezlet után kezdődött a konferencia az iparosok székházának nagytermében.

Pontban 9 órakor nyitja meg az ülést nagyszámu hallgatóság jelenlétében Petrovity Sándor elnök. Üdvözlő a megjelenteket, a kereskedelmi és iparkamara kiküldöttait, a beográdi szónokokat, a város és a sajtó képviselőit és a kongresszuson megjelent Budurin Jócó képviselőt.

Petrovity elnök indítványára a konferencia üdvözlő táviratot küld Öfelségének. A távirat szövegét Sibulov Lukács, a kongresszus titkára olvasta fel. A távirat szövezerinti fordításban így hangzik: „A Kikindán összeült iparoskonferencia alattvalói hódolattal üdvözlő Felségedet, Öfelségét a királynét és a fenséges trónörökösöt.

Napirend előtt Jankovity Koszta házigazdai minőségben üdvözlő a megjelent szónokokat és a hallgatóságot. Sztanojlovity Milán beográdi iparkamara alelnök rövid üdvözlő szavai után Budisin Jócó képviselő adott örömeinek kifejezést, hogy a kikindai iparosok a város életében nagy szerepet játszanak és ő, valamint a város vezetősége is mindenkör oda fog hatni, hogy az iparosoknak segítséget nyújtson.

Átérve a napirend 2., 3., 4. pontjaira, Fürth Albert a modern ipartörvényről, az iparosok szociális követelményeiről tartott hosszabb előadást.

Sztanojlovity Milán, a beográdi kereskedelmi- és iparkamara alelnöke az iparosok hitelviszonyairól és az iparosoknak nyújtandó hitelről tartott szakszerű előadást.

Az ipartestületek organizációjáról Radovanovity Kara Pávle szólt.

Hosszas és érdekesítő tanulmányt adott elő dr. Hajduk Veljovity beográdi iparkamara titkár. Délben kétszázterítékű bankett volt a vendégek tiszteletére.

Délután 4 órakor folytatták az ülést, amelyen Sztanojlovity Sándor ka-

A beeskereki gyakorlóterti robbanás legsúlyosabb sebesültje felgyógyult. A múlt év őszén súlyos kimeneteli szerencsétlenség történt a beeskereki katonai gyakorlóterten. Egy kézigránát gyakorlatozás közben felrobbant, életveszélyesen megsebesítette Radulovity őrnagyot és kilenc közkatonát. A katonák kivétel nélkül felépültek, Radulovity őrnagy pedig, a legsúlyosabb sebesült, államköltségen Párisba ment gyógykezelésre, ahol megoperál-

marai titkár referált az új adótörvénytervezethez a kamara észrevételeiről, amelyben erősen kritizálta az új adótörvénytervezetet, mely szerint nem más, mint az eddigi rossz magyar adótörvény hiteles fordítása. Hogy a mostani adórendszer, amelyen az új adótörvény is alapszik, mennyire nem felel meg viszonyainknak, bizonyítja, hogy a beeskereki cukorgyár 5 millió tiszta jövedelem után 4¹/₄ millió dinár adót fizet, míg 22 ezer hold föld után ugyanannyi időre csak 1¹/₂ millió dinár adó esik. Ugyancsak referált a bánási vasuti és postai közlekedésről, mely alkalommal megállapította, hogy a bánási közlekedés jóval megjavult, kifejtette, hogy 1918 óta milyen új vonalakat kapott Bánát és főleg referált arról, hogy a kamara milyen intézkedéseket tett, hogy a kormány megnyissa a kikinda—szegedi vonalat.

A konferencia végül elfogadta a következő határozati javaslatot:

A konferencia megállapította, hogy a jelenlegi ipartörvény nem felel meg a mai viszonyoknak, miért is kéri a kormányt, hogy mihamarabb hozza meg az új törvényt, amelyben különösen a kisiparosokról szóló részre fordítsanak nagy figyelmet. Ugyanabban a törvényben biztosítsák a tíz órai munkaidőt a kisiparosi üzemekben.

A munkásbiztosításról, a munkásvédelemről és a munkafelügyelőségekről szóló törvényt, amely az iparosokra károsnak bizonyult, módosítsa.

A konferencia kéri a kormányt, hogy az országos privilegizált iparbankról szóló törvényt hozza meg.

Konstatálja a konferencia, hogy a kereskedelmügyi minisztérium nagy gondot fordít az ipariskolák fenntartására, jelenlegi költségvetése mellett azonban képtelen terveit megvalósítani. A konferencia azért kéri a kormányt, hogy engedélyezzen nagyobb kiadási előirányzatot az ipariskolák fenntartására.

Egyhangulag elhatározta, hogy az összes bánási ipartestületek tagoként belépnek a beográdi országos ipartestületi szövetségbe.

A konferencia elfogadja a beeskereki kereskedelmi és iparkamara által állapított az adótörvénytervezet ügyében és kéri a személyi adó bevezetését.

Végül kéri a kormányt, hogy a kikinda—szegedi vasutvonalat mielőbb nyissa meg és az összes vásári engedélyeket vonja vissza. Javasolja, hogy csak városokban és járási székhelyekben engedélyezzen országos vásárt.

A legközelebbi konferencia Pancseván lesz.

Petrovity Sándor elnök ezután bezárta az ülést.

A balkezefejét és a balszemét elvesztette, azonkívül műtétet végeztek a fülén is. A megrokkant őrnagy párisi tartózkodása alatt meggyógyult és most visszatért Beeskerekre.

Káptalanfalvából — Vladicsinoszelo. A belügyminisztérium a jásztomityi (módosi) járásban fekvő és a románoktól a múlt évben átvett Káptalanfalva község nevét „Vladicsinoszelo“-ra változtatta.

HIREK

— máj. 4.

Rádió műsor. A Radanov és Delfel nyilvános rádió hallgatóállomásán ma, hétfőn 16:10—18 óráig bécsi hangverseny. A vasárnap este légköri zavarok miatt meg nem tartott előadás jegyei a hét bármely estéjére, hétfő és szerda kivételével, felhasználhatók. Csütörtök este Mozart híres operája a Szókratés a Serailból megy a bécsi opera együttesében.

Halálozás. Mint őszinte részvétellel értesülünk, Heinrich Károly nyomdász agyvérzés következtében az éjjel fél 1 órakor, életének 64-ik évében meghalt. Az elhunyt ötvenegy éven keresztül volt fáradhatatlan munkás tagja a Nyomdaiparnak. Fiatalabb éveiben Budapesten működött több nyomdában és már ekkor jelentős szerepet töltött be a nyomdászársadalomban. Több egyesületnek és a nyomdász-szakszervezetnek is vezetőtagja volt és pártatlan működésével, kedves modorával, valamint előzékenységgel, általános tiszteletet és szeretetet váltott ki. Közel harminc évig állott a Pleitz Fer. Pál cég kötelékében és a legutóbbi hónapokig, amíg egészségi állapota megengedte, dolgozott. Halálát özvegyén és kiterjedt rokonságán kívül, ismerőseinek és tisztelőinek tábora fájlatja. Temetése kedden délután négy órakor lesz a Veresmartiova (Uri) utca 9-es számú gyászszobából.

Elhalasztották a mezőgazdasági kiállítás ügyében tervezett ankétot. Május 3-ikára, vagyis tegnapi terveztek a beeskereki mezőgazdasági kiállítás megbeszélésére összehívandó ankétot, annak megtartását azonban más időpontra halasztották el. Az ankét idejét a napokban határozzák meg.

Eltették az öngyilkos beeskereki uriaszonyt. Tegnap délután négy órakor temették el a tragikus véget ért Hegyi Istvánnét, aki Etvesova (Magyar) utca 310. szám alatti lakásán megmérgezte magát és előzőleg szódát itatott tíz éves Vilma nevű leányával. A szerencsétlen uriaszony temetése nagy részvét mellett folyt le az Etvesova utcai gyászszobából. Végítzességén rokonságán kívül nagy számban jelentek meg ismerősei és a környék lakói. — Hegyi Vilmának, az öngyilkossá lett uriaszony leányának állapota javult és tul van az életveszélyen.

Megloptak egy rendőrt. Ignatov Iván beeskereki rendőr, hogy kilakoltatását elkerülje, kis fizetéséből félretett és kölcsönkapott pénzen házat épített a külkerületben. Tegnap nem lévén szolgálatban, háza körül tevékenykedett és a rendőrbuzát egy fára akasztotta. Ebben az időben a közelben tartózkodott a szomszédos ház építésénél foglalkozó Chotek József 23 éves bannatszkeszpotováci napszámos, aki az alkalmas pillanatot felhasználva, kilopta a kabátból a rendőr zsebkönyvét 1500 dinár készpénz tartalommal. Néhány perccel később Ignatov meg akarta nézni hány óra van és amikor kabátja zsebébe nyult meglepetve vette észre, hogy a zsebkönyv hiányzik. Azonnal felelősségre vonta Chotek Józsefet és két fivérét, akik a közelben állottak, mindannyian azonban tagadták, hogy a lopást elkövették volna. A rendőri nyomozás csakhamar rácsáfolt Chotek József állításaira és megállapította, hogy ő lopta el a rendőr pénzét, amelyet a Csarnojevity-utca

2866-os számú ház udvarában egy kő alá rejtett el. A másfélezer dírt a jelzett helyen meg is találták és visszadták a rendőrnek. Choteket letartóztatták és ma átadják az ügyészségnek.

Országos vásárok a Bánságban. Kovinban május 4., 5. és 6-ikán, Uzdinban, Dobricán 6-ikán, Basaidon 8-ikán, Vranjevon 9. és 10-én, Beeskereken 15., 16. és 17-ikén országos vásárt tartanak.

Egy román detektív megszökött foglyával. Beográdból jelentik: A múlt hónapban Romániában pénz-csempészés miatt letartóztattak egy feltűnő szépségű uriaszonyt. A csempészt Bukarestbe szállították, ahol Janov Györgye detektív őrzésére bízta. Nagy volt azonban a rendőrfőnökség csodálkozása, amikor váratlanul jelentették, hogy a detektív az uriaszony fogollyal együtt eltűnt. A nyomozás megállapította, hogy a detektív, aki különben nős és több gyermek apja, fordított viszonyba került a nővel, mert a fogolyról szerepéből a fogoly szerepébe került és megszökött szerelmével. A bukaresti rendőrség körözlelevele alapján az aranyelováci rendőrség tegnap letartóztatta Janovot és szerelmét. Mindkettőjüket rendőri fedezettel a határra kísérik, ahol átadják őket a román hatóságoknak.

A postaügyi minisztérium bélyegnyomdát állít fel. Beográdból jelentik: A posta- és táviradaügyi minisztérium nagyobb mennyiségű postabélyeg beszerzésére árlejtést írt ki, amelyre összesen tíz, nagyrészt külföldi cég, adott be ajánlatot. A megajánlást a minisztérium nem adta ki, hanem elhatározta, hogy a jövőben házilag készíti el a szükséges bélyegkészletet. Egyidejűleg egy bizottságot alakított, amely külföldön megvásárolja a bélyeggyártáshoz szükséges gépeket.

Scotus Viator Pansevón. Seaton Watson egyetemi tanár, a Scotus Viator néven ismert angol publicista beográdi tartózkodását megszakítva Pansevóra utazott, ahol két napot töltött. Pansevói tartózkodása alatt érintkezést keresett dr. Bartmann Simon ügyvéddel, volt német-párti országgyűlési képviselővel, akivel a német kisebbség helyzetéről hosszasan tárgyalt.

Ügyvédi iroda megnyitás. Dr. Mihajlovity Iván ügyvéd megnyitotta ügyvédi irodáját Novibecsejen.

Felkéretnek mindazok, akik a római zarándokuttra jelentkeztek, hogy megbeszélés végett hétfőn este fél 7 órakor a hitközségi épület nagytermében megjelenni sziveskedjenek.

Zongorázók figyelmébe. Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, néhány heti itt tartózkodásom alatt zongorahangolásokat és javításokat szakszerűen és lelkiismeretesen eszközölök. Megrendelések az Orient vendéglésnél eszközölhetők. Meghívásokra vidékre is elmegyek. Tisztelettel Schwarz Dezső zongorahangoló.

Olecsó és jó cipőt szerezhet be a Vilim Herzfeld (Turul) cégnél, mert a husvétii szezon alatt a legjobb márkájú és legelegánsabb női, férfi- és gyermekcipők mélyen leszállított áron kaphatók! Nagy választék. Tessék megtekinteni kirakatainkat.

Alkoholizmus és anti-alkoholizmus.

Az alkoholizmus társadalmi betegség, mely a társadalmi élet minden ágába mélyen belenyulik. Rombolja az egészséget, előidéz a bűntényeket, csökkenti a munkaképességet, fokozza az elszegényedést, elkorcsosítja az utódokat.

Vajjon ki gondolná az alkoholról, magyarul szeszről — erről az „aqua vitae”-ről, melyet évezredek óta a legjelesebb tulajdonságokkal ruháztak fel, hogy ily gyilkoló hatást gyakoroljon? Gyilkoló hatása nem szembevetendő, de ép azért annál veszedelmesebb. Mert nem az ellenség, hanem a jóbarát képében jelenik meg, behizelgi magát kellemes külsejével, szívesen fogadjuk az élet látszólagos megédesítőjéül s észre sem vesszük, miként válik az élvezett szokássá, a szokás szenvedélyé és e szenvedély miként sodorja áldozatát romlásba, bűnbe, betegségbe.

Nem akarom az alkoholokozta számtalan betegség leírásával fárasztani az olvasót, csak jelzem, hogy nincs oly nemesebb szervezettel, mely e folyadék — az alkohol — élvezete folytán a legsúlyosabb káros elváltozásokat ne mutatná. Igaz, hogy az alkohol többnyire nem oly korán pusztítja el áldozatát, (mint pl. a tüdővész), hanem rendszeren a 40-es, 50-es években, gyakran csak a 60-as évek elején, sőt erőteljes szervezet tovább is képes ellenállni, de a veszedelem ezáltal csak fokozódik, mert eközben az alkoholista az utódok egész seregét hozza világra, akik már magukban hordják a korai tüdővész s a legkülönbözőbb betegségek csíráit. S e mellett a szenvedéseknek kicsoda kálváriája kíséri végig az alkohol szerencsétlen áldozatát a mérgezés első jelenségétől a halálos guttaütésig, melyet az alkoholokozta szív- és véréredénybajok, vese- vagy májgyulladások, tüdőgyulladás stb. idéznek elő.

Azt vetik ellen, hogy hiszen az ember ősidők óta fogyasztotta az alkoholt s az emberiség ime mégis kifejlődött. Ez igaz — de elfelejtik, hogy régen csak a szőlőtöke termelte az alkoholt, melynek élvezete csupán a gazdagoknak jutott osztályrészül, míg a nép zöme a szesz-életet hirtől sem ismerte. Az alkoholtól degenerált néptörzseket, osztályokat mindig friss és egészséges csoportok válthatták fel és pótolhatták.

Az egész nép alkoholizmusa újabb keletű, amióta a mezőgazdaság legfontosabb ágát épp e mérgező terméssel képezi s amióta a túltengett alkoholtöke a eszűbitás és kényszer segítségével s az állam támogatásával ugyiszólván az egész emberiséget hatalmába kerítette.

Amilyen nagy az a kár, amelyet az alkoholizmus az egyes embernek és a társadalomnak okoz, olyan nehéz az a küzdelem, amely az ember jölétnek ezen ellensége ellen folyik. Ezt a küzdelemet különböző alkoholelles mozgalmak immár rég óta folytatva végzik.

A társadalom alkoholelles mozgalmá mintegy félszázaddal ezelőtt indult meg legelőször az angolszász országokban, Nagybritanniában és az Egyesült-Államokban. Az Egyesült-Államokban eredménnyel is járt a mozgalom, mert a szesz italok ársításának és forgalombahozatalának teljes megszüntetése, az ugynevezett prohibíció lett elren-

delve. Ez a mozgalom minden tudományos alap nélkül, eleintén pusztán erkölcsi alapon a mértékletesség jelszavával indult meg. A rézségséget bűnnek, rossz szokásnak tartották és vele szemben a mértékletesség erényét hirdették. Ezzel a folytonos mértékletesség prédikálással pedig eljutottak a legnagyobb mértékletességig. Később orvosok, kriminalisták és különösen az elne-gyógyászok tudományos alapon tanulmányozták az alkoholizmust és ekkor a mértékletesség helyébe az absztinencia, a szesz italoktól való teljes tartózkodás lépett.

Az alkoholelles mozgalomban nagy szerepe van a személyes jó példának. A jó példa tanít és vonz, de a mértékletességben jó példát csak az adhat, aki maga teljesen tartózkodik a szesz italok élvezetétől. Az absztinencia helyességét igazolja még az is, hogy az iszákosok gyógyításában a mértékletesség teljesen csődöt mondott és hogy gyógyítani csakis a teljes absztinenciával lehet.

A szesz italok fogyasztása egyre jobban terjed és ezzel karöltve az alkoholizmus kárai is szaporodnak: szükség van a védekezésre, amelynek pedig egyedüli hatásos módja a szesz italoktól való teljes tartózkodás: az absztinencia.

Jugoszláviában az anti-alkoholelles küzdelem számos egyesület végzi, amelyek mind „Jugoszláv Absztinens Egyesület” neve alatt vannak egyesítve s ahová bárki, faji és felekezeti különbség nélkül beléphet.

Az anti-alkoholista mozgalom háboru előtt államunkban több ágra oszlott, mindegyike külön metódusokkal és elvekkal, mely a fenti név alatt az 1923. évi december 17-én Zágrebben tartott gyűlésen lett egyesítve. Az egyesület definitív szabályai az 1924. évi június 25-én Beográdban tartott gyűlésen lettek kidolgozva és elfogadva. Ezen gyűlésen lett elhatározva az is, hogy az egyesület székhelye Szarajevóban lesz, ahol mai napig is fennáll.

A Jugoszláv Absztinens Egyesület programjában egy szép szokás lett bevezetve „Absztinens nap” ünneplése minden évben. Az utolsó közgyűlés határozata alapján az ide „Absztinens nap” ünnepejének megtartására a május 3-tól 10-ig tartó időköz lett elrendelve. Ezen napokon szerte az országban ünnepek lesznek tartva, amelyek manifesz-tálják az anti-alkoholizmus erjét és eszméit és nyilvános protestuma lesz az alkoholos italok használata és a népegészségre és az erkölcsre káros szokások ellen.

Az „Absztinens nap” legjobb alkalom arra, hogy megmutassa és megéreztesse szerte az országban, hogy az élet szinpadára egy új generáció lép fel. Azokat, akik nem látják, vagy nem akarják látni az alkoholelles mozgalom nemes feladatát és eddigi munkálkodását, az „Absztinens nap” figyelmezteti, hogy az alkoholelles mozgalom fennáll, hogy komolyan, fáradhatatlanul és kitartóan küzd és fog küzdeni a végső győzelemig. Az alkohol uralmának sötét évében az „Absztinens nap” messze kimagaslik ragyogó fényével és üdőségével és mutatja az utat egy szebb, jobb és nemesebb életre, a józan életre, mely az igazi boldogsághoz és jóléthez vezet.

Bancsák Dezső

a „Jugoszláv Absztinens Egyesület” almegebizottja.

SPORT

A középiskolai atlétikai verseny. Alsóbb osztályúak részére.

60 m síkfutás: 1. Magda IV. o. 8.2 mp. 2. Loch III. o. 3. Rudjanin III. o.

Távolugrás: 1. Peterin IV. o. 563 cm. 2. Magda IV. o. 510 cm. 3. Hermann IV. o. 470 cm.

Magasugrás: 1. Marinkov IV. o. 140 cm. 2. Kiss III. o. 112 cm. 3. Weisz III. o. 102 cm

Hármasugrás: 1. Teodorovity IV. o. 10.62.

4x60 m staféta: 1. IV. B o. 33 mp. 2. IV. A o. 3. III. C o.

Felsőbb osztályúak eredményei:
100 m síkfutás: 1. Szarvas VIII. o. 12 mp. 2. Spitzer VII. o. 3. Bogojevity.

Magasugrás: 1. Hirschenberger VIII. o. 148 cm 2. Gallus 147 cm. 3. Zolder VII. 138 cm.

Sulydobás: 1. Dadiy VIII. o. 9.90 m. 2. Bogojevity 9.73 m. 3. Pretz 9.29 m.

300 m síkfutás: 1. Szarvas 41.3 mp.

1000 m síkfutás: 1. Miatov IV. ker. 3 p 9.3 mp. 2. Schenk VI. o.

Távolugrás: 1. Hirschenberger VIII. o. 586 cm. 2. Rackov 526 cm. 3. Turi 524 cm.

Hármasugrás: 1. Turi VIII. o. 11 m 94 cm. 2. Hirschenberger 11 m 75 cm. 3. Csolyty 11 m 45 cm.

4x100 m staféta: 1. VIII. osztály 53 mp. 2. Kereskedelmi. 3. VI. oszt.

Az eredményeket teljesen felázott és csuszós pályán érték el és azért azok nagyon jóknak minősíthetők.

Vitéz—Obility 3:1 (1:1), barátságos. Biró Tillinger. A felázott talajon teljesen irreális mérkőzés.

Zseljeznicsar—Koszovo 6:0 (3:0).
Vrsac. Dusán Szilmi—Kadima 4:1.
Zemun. Spárta—Szlávija 3:1.
Beograd. Jugoszlávija—BSK 8:2, bajnoki.

Az osztrák—magyar mérkőzés, ugyszintén az FTC—VAC bécsi mérkőzése a nagy esőzés miatt elmaradt. Egyéb eredmények:

Zugló—BTC 3:0 (1:0).
MTK—Nagyvárad Atlétikai Klub 1:0 (0:0).

Grác—Budapest II. o. 3:2 (1:0).

Bécs. A nemzetközi kardvívóversenyen 56 indulóból 8 magyar és egy cseh kerültek a döntőbe. A végleges eredmény: 1. Likay (magy.) 2. Terstyánszky (magy.) 3. Uhlyasik (magy.) 4. Rady (magy.) 5. Kovács (magy.) 6. Jungmann (cseh.) 7. Gombos (magy.) 8. Hollósy (magy.) 9. Tihanyi (magy.)

100 millió koronát sorsol ki május 30-án az Uj Idők, Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapja, az Uj Idők fennállásának harmincadik évfordulója alkalmával. Az Uj Idők 18. számában folytatódna Csathó Kálmán és Ludwig Wolff érdekes regényei. Közli a lap azonkívül Rákosi Jenő, Lyka Károly és Tutsek Anna cikkeit, Csermely Gyula, Illés Endre és O. Henry elbeszéléseit, Gács Demeter versét, Andersen György versfordítását, Mühlbeck Károly elmés fejleceit, számos művészi és időszerű képet és a lap legnépszerűbb rovatait, a szerkesztői üzeneteket és a szépségápolást — Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 80.000— korona. Mutatvány-számot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrassy ut 16.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel JUHÁSZ FERENC.

A Komedióbanhétfőn 5, 7 és 9 órákor
kedden 7 és 9 órákorJegyek elővételben
vasár- és ünnepnapokon 10-12-ig
a Kovács cukrászdában és a
mozipénztárnál kaphatók.**OROSZLÁNFEJŰ EMBER**

II. rész.

Szenzációs amerikai kalandorfilm
10 felvonásban

Jön: A szerzetes naplója. Vitafilm szenzációja.

A Debeljácsei Hitelszövetkezet mint az országos központi hitelszövetkezet tagja f. é. május hó 10-én, illetve 17-én d. u. 3 órákor a leányiskola egyik termében közgyűlést tart.

912
Debeljácsa, 1925 április 30.Tóth Bálint
ref. hitoktató-levita.**Kapanyelek**nagyban és kicsinyben, acélkapák,
mindennemű háztartási és mezőgazdasági cikkek 817**Feigl Károlynál**Velikibecskerek, Zsitni (Buza) tér.
Dungyverszky-sörgyár épületében.**Krumenacker István**nyug. vasúti főfelügyelő vállal fuvarlevél
feltűzvizsgálat és vasúti szállításból
eredő mindennemű visszkereseteket
(hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

2 szoba- és konyha-berendezés eladó.

A lakás azonnal átvehető, mely áll 2 szoba, konyha és mellék helyiségekből. 911

Etvesova (Magyar) utca 15. sz.

Géphimző-tanfolyam megnyitás.

859

Géphimzésre, u. m. richelio, madeira, renaissancera legrövidebb időn belül megtanítok. Továbbá elvállalom férfi- és nőifehérenemű varrását és himzését is.

Mikszicsné, Veresmartiova (Uri) u. 19.

Egy új 892

Mignon zongora

modern, fekete, kereszt-húros, három pedálos, eladó. — Megtekinthető: Petrogradszka (Melencei) u. 2. sz. a.

Radio-Kontinental, Jirašek,
Brod/S.**képviselője:**Ljubiša Pichert, V. Becskerek
(Lukity-féle szappangyár). 839**S. H. Gutmann r.-t. Belišće**

bánati képviselője:

**Ifj. KRAUSZ GYULA cég
Velikibecskerek**

tisztelettel közli, hogy en gros üzletét

a detail tűzifaüzlettelkiegészítette. :: :: Ajánl elsörendü száraz, belišćei
bükkhasáb tűzifát**ölenként 600 dinárért**

:: jó ölelésben. ::

A detail árusítás a volt Zadruzsna, a volt Grün-féle telepen és a raktárházi telepen ma kezdetét vette ::

Gőzfavagómat üzembe helyeztem. Egy órán belül a vevő jelenlétében

egy öl fa 100 dinárért

felfürészeltetik és felaprittatik.

Telefonszám 21. :: Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál
Veliki Beckerek, Obilina (Zapolya) u. 7. sz.

Könyvnyomdája

Nyomtatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomtatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.